

AMALA JAALALAA

Barnoota 7fifaa Hagayya 15, 2026

“Egaa amantiin, abdii fi jaalalli sadan isaanii iyyuu ni jiraatu. Isaan keessaa garuu jaalalatu caala” (1 Qoront. 13:13)

1 Qorontoos 13 “boqonnaa jaalalaa” jedhamee beekama. Jaalala dhiiraa fi dhalaa irratti utuu hin taane, jaalala baay’ee gadi fagoo isa ta’e: jaalala Waaqummaa irratti xiyyeeffata.

Phaawuloos jaalala Waaqayyoo isa onnee keenya keessatti dhangala’e, akkamitti jireenya keenya keessatti akka agarsiifnu bifa dinqii ta’een ibsa (Room. 5:5).

Jaalalli humna gochaa keenya hundumaa duuba goree dhiibu dha, sababni nuy namoota walitti dhufeenya qabnuuf waan isaan fayyadu goonuuf, sababa jaalalaati.

AMALA JAALALAA

Ol-aantummaa
jaalalaa

Amaloota jaalalaa

Obsaan
danda’uu
jaalalaa

Karaa
baay’ee
olaanaa

Waant
a
jaalalli
godhu

Waant
a
jaalalli
HIN
goone

Amala
Yesuus

Duudhaa
isa caalu

OL-
AANTUMMAA
JAALALAA

KARAA BAAY'EE OL-AANAA

“Isin garuu jabeessaatii kennaa caalu barbaadaa. Amma illee ani karaa karaa hundumaa caalu isinitti nan argisiisa.” (1 Qor. 12:31)

Gosa jaalalaa akkamiiti kan Phaawuloos 1 Qorontoos 13 keessatti dhiheessu, maaliif kennaa hafuuraa kam irra iyyuu caala? (1 Cor. 12:31-13:3)

Afaan Giriikiitiin, jaalala hiikuuf jechuuta baay'eetu jira. Phaawuloos *agape* jecha jedhu filate (innis jaalala ofittummaa hin qabne, haala irratti hin hundoofne, fi hubataa, kan nageenya michootaa qofa barbaadu), kunis jecha Yohaannis yeroo “Waaqayyo jaalala” jedhu itti fayyadamee wajjin tokko dha (1 Yoh. 4:8).

Jaalala akkasiitiin kaka'ee yoo itti dhimma hin baa'amne, kennaan hafuuraa dhimma baasu tokko iyyuu hin jiru. Dhugaan jiru, gochaanii fi yaadni keenya hundinuu jaalala *agape* tiin dibamuu qaba.

Sababa jallinni baay'atuuf, jaalalli kun ni qabbanaa'a jedhee Yesuus nu akeekkachiisa (Maat. 24:12). Garuu kun mana keenya keessattis haa ta'u, waldaa keenya keessatti heyyamuu hin qabnu.

AMALOOTA JAALALAA

WAANTA JAALALLI GODHU

“Jaalalli obsa qaba; arjaa dha. [...] jaalalli dhugaatti gammada; jaalalli waan hunda ni obsa; waan hunda abdata; waan hunda keessattis jabaatee dhaabata.” (1 Qor. 13:4-7)

Obsaa dha

makrothymeō: hafuura
dheeraa qabaachuu,
danda’uu, obsuu

Dogoggora warra kaanii
obsaa fi danda’uudhaan
dabarsuu

Garraamii dha

jrēsteuomai: arjummaa
gochuu

Araara qabeessaa fi o’a
qabeessa

**Dhugaatti
gammada**

synjairō: miira namaa
hubachuu, gammaduufii

Warra dhugaa
deggeranitti gammada

**Waan
hundumaa
danda’a**

stegō: callisaan aguuguu
(obsaan danda’uu)

Dogoggora warra kaanii
dhoksuufiidhaan callisee
dabarsa, utuu isaan hin
saaxilin

**Waan
hundumaa
amana**

pisteuō: amantii
qabaachuu, gatii kennuu,
amanuu

Itti hin faradu, qooda
kanaa faayidaa shakkii
itti agarsiisa

**Hundumaa
abdata**

Elpizō: eeguu yk amanuu

Yeroo hundumaa waanti
gaariin tokko akka ta’u
eega

**Hundumaa
danda’a**

hypomenō:
dhaabachuu, cimuu,
ejjennoo qabaachuu,
cichoomuu

Haala ulfaataa,
qormaataa fi ari’annaa
ni danda’a

WAANTA JAALALLI HIN GOONE

"[...] Jaalalli hin hinaafu; hin kooru; of hin tuulu; ofittooo miti; dafee hin aaru; hammina namatti hin lakkaa'u. hamaatti hin gammadu [...]" (1 Qor. 13:4-7)

Hin hinaafu

zeloō: miira gubaa qabaachuu

Warra kennaa biroo qabanitti hin hinaafu

Hin kooru

perpereuomai : Of bokoksuu

Warra kaaniin jajamuu hin barbaadu

Of hin tuulu

fysioō: Dhiita'uu, koormaa

Waa'ee ofii isaatii ilaalcha keessa ba'aa hin qabu

Ofittooo miti

asjēmoneō: garmalee hojjechuu

Faallaa aadaa hawaasaa fi sonaa hin hojjetu

Kan ofii hin barbaadu

zēteō: barbaaduu

warra kaan gargaaruuf jecha mirga ofii isaa dhaba

Dafee hin aaru

paroxynō : akka inni miidhutti qaruu, kakaasuu ykn tuttuquu

Dafee aarii ykn miira keessa hin galu

Hamaa hin yaadu

logizomai : galmeessuu

Waan isa aarsu tuffatee dhiisee dhiifama godha

Jallinatti hin gammadu

jairō: gammaduu ykn namatti toluu

Dogoggoratti hin gammudu, sirreessuu barbaada malee

AMALA YESUUS

“Ajajni koo isa kana: akkuma ani isin jaalladhetti isinis wal jaalladhaa.” (Yoha. 15:12)

Rukutta, arrabsoo fi tuffatamuu danda’ee baate (Maat. 27:27-31)

Baay’ee obse

Waa’ee nama dhiphatu kamiif iyyuu ni dhimma

Garraamii dha

Dhugaa ibsee sirriitti jala muree barsiise

Dhugaatti gammada

Dubartii cubbamtuu sana itti muree ka’ee dhiifama isheef hin goone (Yoh. 8:10-11)

Hundumaa danda’a

Amanamummaa Zakkiyoosiin ni amane (Luq. 19:8-9)

Waan hundumaa amana

Namoota 12 ergama “hin danda’amneef” qopheesse

Waan hundumaa abdata

Beela, tuffatamuu, waraansaa fi ari’annaa danda’e

Waan hundumaa danda’a

AMALA YESUUS

"Ajajni koo isa kana: akkuma Ani isin jaalladhe isinis wal jaalladhaa" (Yoha. 15:12)

Kabaja hin
barbaanne, warra
gaddeebi'oo wajjin
walitti hidhate

Hin hinaafu

Yooma mootii
yuniversii ta'e
illee, ittiin of hin
jajne

Hin kooru

Hojii gadi aanaa
jedhamu
hojjechuuf
heyyamamaa ta'e

Of hin
bokoksu

Nama
hundumaatti
kabajaa fi amala
gaarii itti agarsiise

Ofittooo miti

Yeroo hundaa
fedha Abbaa
Isaatii godhe
(Yoh. 6:38)

Kan Ofii hin
barbaadu

Yeroo isaan Isa
rukutan illee,
kabajaan deebii
kenne
(Yoh. 18:22-23)

Dafee hin
aaru

Warra Isa
fannisaniif
dhiifama kadhate
(Luq. 23:34)

Hamaa hin
yaadu

Fariisota warra
qajeeloo hin
taanetti jabeessee
dubbate
(Maat. 23:27-28)

Jallinatti hin
gammadu

OBSAAN
DANDA'AUU
JAALALAA

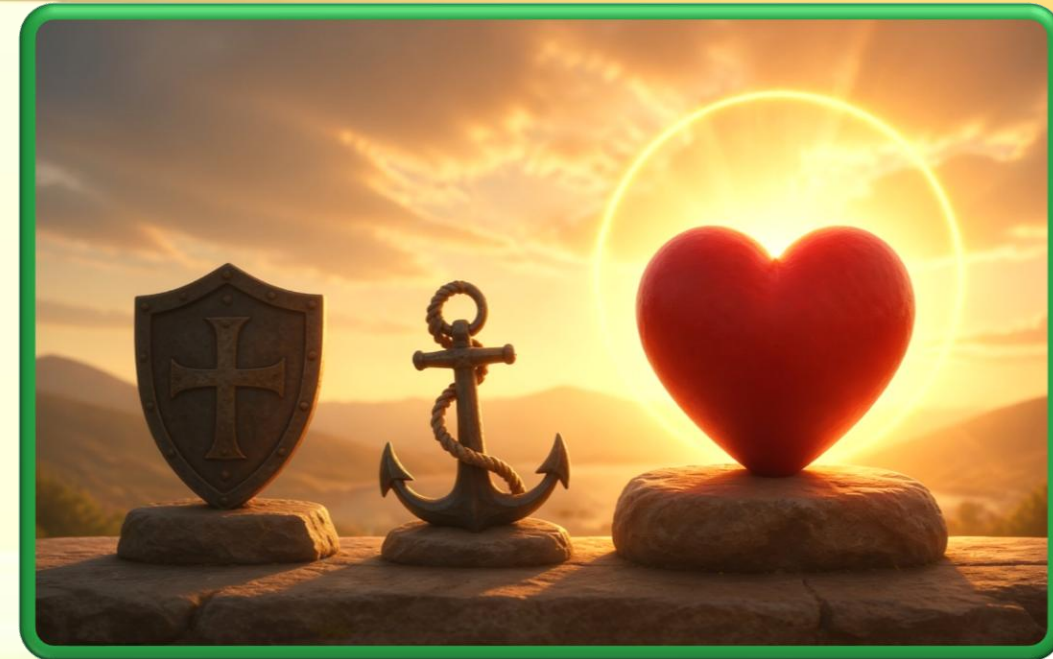

DUUDHAA ISA CAALU

**“Egaa amantiin, abdii fi jaalalli sadan isaanii iyyuu ni jiraatu. Isaan keessaa garuu jaalalatu caala”
(1 Qor. 13:13)**

Warri Qorontoos yaada isaaniitti waanta jaalalli hin goone agarsiisaa turan: hinaaftota; of tuulu; of jaju; garmalee hojjetu; ofittooo dha; salphaatti aaru; miidhuuf duubatti hin jedhan; cubbuu immoo callisanii ilaalu.

Akka isaanii hin taanu, kufaatii sana dhiifnee waanta jaalalli barbaadu barbaaduu qabna, akka Phaawuloos nu barsiisu kennaalee hafuuraa keenya sirriitti itti dhimma ba’uuf kana gochuu qabna. Duudhaalee lamatti qabamnee jiraachuu akka qabnu nu waama: isaanis amantiin fi abdii dha.

Yeroo Yesuus dhufu, cubbuun jiraachuun isaa ni hafa, Isaa wajjin jireenya bara baraatti gammanna. Sana booda, raajiin, afaan haaraan, kennaalee kan biroon, amantiin fi abdii dabalatee hin barbaachisan. Garuu abdiin bara baraan dhaabatee hafa (1 Qoront. 13:8).

“Waaqayyo jaalala. Jaalalli Abbaa fi kan Ilmaa amala amanaa hundumaati. Sagaleen Waaqayyoo daandii ittiin jaalalli Waaqummaa gara namaa dhufu dha. Dhugaan Waaqaa, karaa ittiin beekumsa bira gaa’ani dha. Hafuurri Qulqulluun namoota bakka bu’oota Waaqayyoo wajjin hojjetaniif kennama. Yaadaa fi amala geeddera, Isa hin mul’anne arganii akka jiraataniif dandeessisa. Jaalala guutuu ta’etti gammaduun kan danda’amu, dhugaa amanuu fi Hafuura Qulqulluu fudhachuudhaan itti gammadama.”